

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 40 kr., za pol leta 1 fl. 50 kr., za četert leta 55 kr.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 40, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 10 kr.

V Ljubljani v sredo 3. marca 1858.

Kakošno poslopje je za kmeta naj bolje?

Perva pogodba je, da je kmetijsko poslopje bolj po potrebah, kakor po kakem ličnem načertu vredjeno, ktero bi res utegnili razveseljati okó popotnika, pa bi zraven moglo biti ozir kmetijskih opravil nezmerno pomanjkljivo.

Ni tedaj nikakor zadost, da tisti, ki hoče v tej reči kaj koristiti s svojim svetom, le poverh nekoliko pomanjkljivo pozna kmečko življenje, temuč treba je, da on razumno pregleda krajne okoljine in se v duhu v posamne zadeve prestavi, ki navadno ali saj mnogokrat kmeta obdajajo.

Slamnate strehe res niso ognja varne, pa če niso preblizo skupaj, in če je kaj drevja vmes, je to dobra bramba v nesreči ognja. Kerme za konje in drugo živino ni nikdar dobro med ozidjem in pod opeknato (cegelnato) streho hraniti, kjer se zastran preobilnega močernega zraka, ki iz strešnih opék in zidú puhti, pohabi redivna moč in prijeten slad naj boljše klaje.

Kar se mene tiče, bi nikdar, kadar se dá prebrati, klaje za svojo živino ne kupoval iz zidanih shramb, ktere so pokrite z opekami, ker sem vidil, da je drugač zdrava živina, uživa kermo iz imenovanih shramb, začela pešati in bolehovati. V tistih krajih, kjer burja s snegom kadi, bi kmet celó dobrotnika preklinjal, ki bi mu zastonj hlev z opekami ali ceglom pokrival, *) kjer je klaja spravljena. —

Za kmeta je brez dvoma slamnata streha, ki je solnce ne prešine, ker skoz njo burja ne dežja ne snega ne snuje, naj rabljivša, in pa tudi si jo kmet doma prideluje vsako leto sproti in na poslednje mu služi v kaj dobro steljo.

Ako kmet hoče, da ga ne bo enkrat nenadoma kmetija obdelala, naj marljivo pazi na svoje strehe, če so tudi verh slabega poslopja, da bo vsako luknjico precej zakerpil, in da bo njegovo poslopje še toliko časa previselo, da se on za izdelovanje prilično preskerbi z vsemi potrebnimi rečmi. Zanikerneža, ki zanemarja popravljati svoje strehe, včasih kaj hudo pobera, **) ki mora poslopja staviti v neprejetni dóbi, kader so žitnice prazne, kader se delavci težko dobivajo, kader ni beliča v žepu, in kader morda ga tare še kaka druga nadloga!

Dasiravno kmet, kterege prihodki so radi kaj pičli, včasih izdeluje svoje poslopje, ki ga je pod streho spravil, po več let, in v njem popravlja in preziduje, vendar je treba, da on vselej popred na mošnjo pogleda, koliko je v njej in kako globoko se bo smelo va-njo seči, da ne bo sebe in svojih otrok v revšino spravil.

Kdo izmed vas, misleč stolp zidati (Luk. 14.), se popred ne vsede in ne prerajta za izdelovanje potrebnih potroškov, da drugi, ki vidijo, da je temelj uložil in ni mogel

zdelati, ga zasmehovaje ne poreko: „Začel je zidati, pa ni mogel zveršiti!“

Nečimerna obleka, s ktero se kaka prismojena deklina šoperi, ali pa kak prikurjen hlapčon baha, ni znamnje keršanske omike, temveč se le tudi pogreša. Pač res bi tisti nespameten bil, ki bi mislil, da je tisti kmet dober, ki si je izdelal drago in ošabno poslopje, ktero mu nič ne nese dobička in na posled ga še mora dolžnikom prepustiti.

Za kmeta, ki mu nič obresti ne nese, je preobilno izdelovanje poslopij le lepa kerpa na sterganem plajšu. Kadar kmet njive dobro gnoji, drevje zasaja, travnike zboljšuje i. t. d., takrat se pridnega kmeta skazuje, — če pa zemljišče zanemarja, ki ga edino živi, in čez svoje potrebe hišvanje izdeluje, je podoben bedaku, ki mreže plete, s kterimi misli ribe po zraku loviti.

Ne bilo bi mi ljubo, ako bi kdo moje misli napčno razlagal, kakor da bi jaz kmetu, ki večidel le od zemljišča živi, kake gerde podertine in gnjusobne berloge v stanovanje priporočal.

Med ošabnim poslopjem, ki je za kmeta predrago in ga spravi v revšino, in med poslopjem, ki je njegovim potrebam v vseh zadevah primerjeno, je velik razloček. Tudi ošabno in predrago poslopje je včasih polno nesnage, pa tudi za kmeta po njegovih zadevah permirjeno pohištvo utegne lepo snažno biti.

Kmet naj posebno gleda in skerbi, da bo tista stanica, v kateri se pozimi prebiva, lepo svitla, da so okna in vrata dobro zaterjene, in da peč ne tiči vsa v zidu in da ni predebela ometana, ki je res terdna, pa vsako zimo kakih 5 sežnjev derv več požre, kar je kmetu velika škoda in vendar se zravno kaj slabo greje.

Pametno je in se tudi lahko zahteva, da se po premožnih mestih, tergih in sploh po vseh tistih krajih, kjer se je nadjati gotovih in stanovitnih obresti, napravljajo krasno oblikane hiše, terdne shrambe in drage poslopja. Ako bi kdo tiste živali, ki nimajo perut, silil po zraku letati, bi se zoper najmodrejšega Stvarnika puntal.

Neki ud kmet. družbe.

Meso, kot živež človešk, kakšno mora biti, da je zdravo in dobro?

Govor dr. L. Corvini-ta v zboru milaneškem.

Človek je zdrav, če ima dovolj živeža, in če je živež dober in zdrav. Med vsem živežem je pa tisti najboljši in najzdravejši, ki ga dobivamo od živine, ker se nam lahko preoberne v kri in meso. Nobena druga hrana ga ne more popolnoma nadomestiti in nam ne dá toliko moči kot živinsko meso.

Da se tedaj živinoreja pomnoži, in da se čuje nad prodajo mesa, ste gotovo dve važne reči: prva je v zvezi z umnim obdelovanjem zemlje, z vpeljevanjem boljših živinskih plemen, z umnim pitanjem in z umnim kmetijstvom sploh; za druge reči mora pa zdravstvena policija skrbeti, da se dobro meso prodaja, ne pa od bolne ali celó od cerknjene živine na prodaj seče.

*) Se že zaterdi streha, da sneg skoz-njo ne kadi, če se deske pod opekami pribijejo; — al deske revnemu kmetu ne rastejo na polji. — „S snegom kadi“ tukaj pomeni to, kar na Gorenškem „mede“, — mede pa tukaj pomeni „sneži“ ali „sneg gré.“

**) „Ga pobera“, okrog Vača in po Moravčah pomeni: „Terda se mu godi; bo težko izhajal; bo kmalo obnemogel.“ Pis.